

Factsheet

Een ecologisch onderzoek naar subgroepen met een lage HPV-vaccinatiegraad

Resultaten uit het onderzoek 'Determinants of HPV-vaccination uptake and subgroups with a lower uptake in the Netherlands'

Auteurs: Anne de Munter*, Tessa Schurink-van t Klooster*,
Alies van Lier, Reinier Akkermans, Hester de Melker,
Helma Ruijs. (*gedeeld eerste auteur)

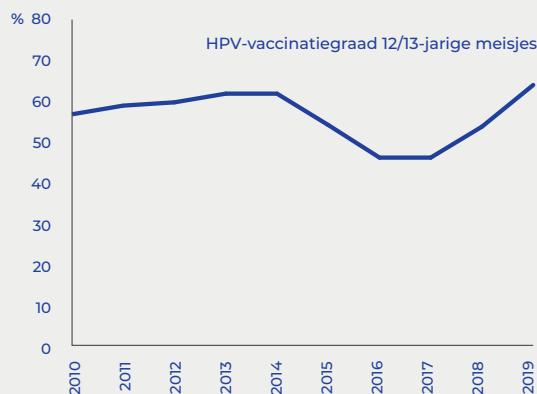
Publicatie in BMC Public Health: <https://rdcu.be/czpgm>

Achtergrond

- De landelijke HPV-vaccinatiegraad onder 12/13-jarige meisjes fluctueert over de jaren¹
- De HPV-vaccinatiegraad varieert flink tussen gemeenten²

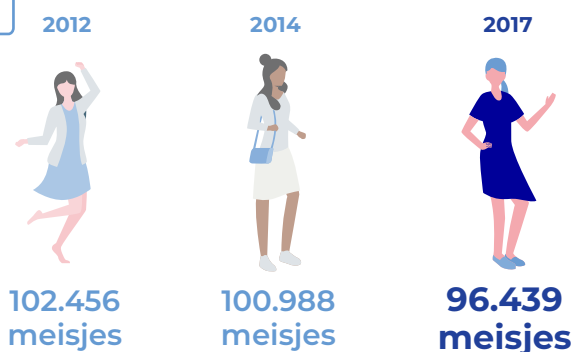
Onderzoeksdoelen

- Inzicht krijgen welke factoren van invloed zijn op de acceptatie van de HPV-vaccinatie en welke subgroepen met een lagere HPV-vaccinatiegraad^a hieruit naar voren komen
- Onderzoeken of de invloed van deze factoren op de HPV-vaccinatieacceptatie^b verandert over de tijd (2012-2014-2017)

^a Vaccinatiegraad: het percentage personen in een bepaalde groep dat een vaccinatie heeft ontvangen t.o.v. alle personen in die groep

^b Vaccinatieacceptatie: of iemand wel of geen vaccinatie heeft gehad

Aantal meisjes dat in aanmerking kwam voor HPV-vaccinatie

Het onderzoek is uitgevoerd onder alle 96.439 meisjes die in 2017 via het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) in aanmerking kwamen voor HPV-vaccinatie.

Om mogelijke trends in de tijd te ontdekken zijn deze resultaten vergeleken met de meisjes die in 2012 in aanmerking kwamen (102.456 meisjes) en de meisjes die in 2014 in aanmerking kwamen (100.988 meisjes) voor HPV-vaccinatie.

Belangrijkste resultaten uit het onderzoek

Subgroepen met een lagere HPV-vaccinatieacceptatie zijn:

- Meisjes die nooit eerder een BMR-vaccinatie hebben gehad
- Meisjes van wie één of beide ouders niet geboren zijn in Nederland, in het bijzonder met ouder(s) geboren in Marokko of Turkije
- Meisjes die in een wijk wonen met een lage sociaaleconomische status (SES)
- Meisjes die in een gemeente wonen waarin meer gestemd wordt op de politieke partijen SGP en/of ChristenUnie (vergeleken met het landelijk gemiddelde)

vervolg >>

% van de meisjes dat volledig gevaccineerd is tegen HPV (=2 vaccinaties)

Alle meisjes die in 2017 in aanmerking kwamen	46,6%
Meisjes die geen BMR-hebben gehad	6,0%
Meisjes met één of twee ouders geboren in Marokko	18,8% en 16,5%
Meisjes met één of twee ouders geboren in Turkije	26,0% en 20,5%
Meisjes die in een wijk wonen met een lage SES	36,9%
Meisjes die in een gemeente wonen waarin meer dan gemiddeld gestemd wordt op de politieke partijen SGP en/of ChristenUnie	41,1%

Meisjes uit deze subgroepen die in aanmerking kwamen in 2012 en 2014 hebben ook een lagere HPV-vaccinatieacceptatie. In dit onderzoek zien we geen verandering van de invloed van deze factoren op de HPV-vaccinatieacceptatie over de tijd.

Overeenkomsten met de acceptatie van andere vaccinaties

- Ook de meningokokken ACWY-vaccinatie-acceptatie ligt lager onder jongeren van wie de ouders niet in Nederland geboren zijn, in het bijzonder jongeren met ouders geboren in Marokko of Turkije.³
- In gemeenten met een hoger aandeel stemmen voor SGP en/of ChristenUnie wordt vaker een lagere opkomst voor verschillende RVP-vaccinaties gezien.^{3,4,5}
- Eerste resultaten uit lopend COVID-19 vaccinatie onderzoek wijzen erop dat de vaccinatiegraad ook lager is bij personen met een niet-westerse migratieachtergrond en in gemeenten met een hoger aandeel stemmen voor SGP en ChristenUnie.

vervolg >>

Lessen voor de toekomst voor de GGD?

- Hoewel de landelijke HPV-vaccinatiegraad de laatste jaren weer is toegenomen is het belangrijk dat subgroepen met een lage acceptatie voor de HPV-vaccinatie extra aandacht krijgen. Temeer daar vanaf 2022 de HPV-vaccinatie aan jongens en jongere doelgroepen wordt aangeboden.
- Informatie-op-maat geven en vragen beantwoorden die leven onder de subgroepen met een lagere HPV-vaccinatiegraad kan bijdragen aan bewustere besluitvorming onder ouders en jongeren om te kiezen voor wel of niet vaccineren.
- Tijdens de COVID-19-vaccinatiecampagne is er ervaring opgedaan met het aanbieden van vaccinatie informatie in eigen taal aan niet-Nederlands sprekenden. Ook is veel informatie over vaccinatie in begrijpelijke taal verwerkt in verschillende communicatiemiddelen voor laaggeletterden. Dit kan doorgetrokken worden naar andere vaccinatieprogramma's.
- De website van de NPV (Nederlandse Patiëntenvereniging) www.npvzorg.nl biedt informatie over HPV-vaccinatie en een brochure over besluitvorming over vaccinatie aan (orthodoxe) Christenen.
- GGD'en en JGZ-organisaties kunnen intern of in gesprek met gemeenten bespreken hoe ze zich in een campagne, daar waar nodig, extra kunnen inzetten voor subgroepen met een lage HPV-vaccinatiegraad.

De resultaten van het onderzoek komen voort uit het RAC-project 'Welke factoren beïnvloeden de dalende HPV-vaccinatiegraad en hoe kunnen GGD'en hierop inspelen?'

Bronvermelding

- ¹ van Lier EA, Oomen PJ, Giesbers H, van Vliet JA, Hament J-M, Drijfhout IH, Zonnenberg-Hoff IF, de Melker H. Vaccinatiegraad en jaarverslag Rijksvaccinatieprogramma 2020. Bilthoven: RIVM; 2021. <https://www.rivm.nl/bibliotheek/rapporten/2021-0011.pdf>
- ² <https://www.volksgezondheinzorg.info/onderwerp/vaccinaties/regionaal-internationaal/adolescenten#!node-hpv-vaccinaties-gemeente>
- ³ de Oliveira Bressane Lima P, van Lier A, de Melker H, Ferreira JA, van Vliet H, Knol MJ. MenACWY vaccination campaign for adolescents in the Netherlands: Uptake and its determinants'. *Vaccine*. 2020; 38(34):5516-5524. Doi: 10.1016/j.vaccine.2020.05.087.
- ⁴ Ruijs WL, Hautvast JL, van der Velden K, de Vos S, Knippenberg H, Hulscher ME. Religious subgroups influencing vaccination coverage in the Dutch bible belt: an ecological study. *BMC Public Health*. 2011;11:102
- ⁵ Rondy M, van Lier A, van de Kassteele J, Rust L, de Melker H. Determinants for HPV vaccine uptake in the Netherlands: a multilevel study. *Vaccine*. 2010; 28(9):2070-5. <https://doi.org/10.1016/j.vaccine.2009.12.042>.

Heeft u vragen of wilt u meer informatie over het onderzoek?

Dan kunt u contact opnemen met Anne de Munter (anne.demunter@radboudumc.nl)